

Skrót założeń strategii rozwoju usług zdrowotnych w zakresie dostępności do obiektów sportowych i edukacji prozdrowotnej w dzielnicy Bemowo

---

*sporządzony w ramach projektu „Od diagnozy do strategii – model planowania
rozwoju usług publicznych” dofinansowanego ze środków Unii
Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna”*

Grudzień 2013

1. Czym jest strategia rozwoju?

Strategia rozwoju to:

- dokument określający długofalowy plan, kierunek działań służących do osiągnięcia założonych celów, przez co możliwa będzie zmiana z sytuacji obecnej na pożądaną,
- zbiór decyzji (merytorycznych, organizacyjnych i finansowych) podjętych przez władze dzielnicy w celu stymulowania rozwoju w wybranym obszarze,
- sposób na wyróżnienie własnych działań i określenie specyfiki dzielnicy na tle otoczenia.

Punktem wyjścia do prac nad strategią jest przeprowadzenie **diagnozy** tematu, dla którego ma być stworzona strategia. Na tej podstawie można wskazać elementy **pozytywne**, które **należy rozwijać** przy pomocy strategii jak i te **negatywne**, którym warto **przeciwdziałać**. W niniejszym dokumencie przedstawiono główne wyniki prac nad zbadaniem stanu obecnego dzielnicy Bemowo w zakresie dostępności do obiektów sportowych i edukacji prozdrowotnej.

2. Dlaczego dostępność do obiektów sportowych i edukacji prozdrowotnej?

Bemowo jest już obecnie ważnym centrum sportowym w Warszawie. Jednocześnie szybki rozwój nowych osiedli w dzielnicy powoduje, że rozłożenie obiektów sportowych w dzielnicy jest nierównomierne, przez co nierównomierny jest dostęp do placówek sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców. Przyczyniają się do tego deweloperzy, którzy wykorzystują maksymalną możliwą dostępną powierzchnię tylko i wyłącznie pod zabudowę mieszkaniową, są skupieni na szybkim zbyciu mieszkań i nie troszczą się o późniejszy komfort życia mieszkańców mających przez to ograniczony dostęp do infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

Mimo to część mieszkańców jest aktywna sportowo i chce korzystać z usług sportowo-rekreacyjnych. Najczęściej korzystający to osoby, które w przeszłości przynajmniej uczestniczyły już w takich zajęciach. Dodatkowo wykorzystanie istniejących obiektów sportowych, jest już maksymalne. Do promowania zdrowego trybu życia i wzmacniania aktywności fizycznej mieszkańców wykorzystywane są sale gimnastyczne i boiska znajdujące się przy szkołach (przy czym większość tych sal dostępna jest do użytkowania przez mieszkańców dopiero po godzinach pracy szkół).

Dzielnica stawia na rozwój usług sportowo-rekreacyjnych, gdyż to właśnie na Bemowie znajduje się najwięcej plenerowych siłowni w Warszawie, ponadto przy Forcie Bema znajduje się jeden z największych placów zabaw o pow. 2,5 ha, z różnymi udogodnieniami np. dla rodziców z małymi dziećmi. Na Bemowie powstaje również Skwer Sportów Miejskich, na którym działać będzie kino plenerowe, plac zabaw dla dzieci i dorosłych, ścianka wspinaczkowa, boisko wielofunkcyjne itp.

Z drugiej strony, mimo prowadzonych zajęć sportowo-rekreacyjnych, świadomość części mieszkańców dotycząca wagi zdrowego trybu życia i zachowania aktywności fizycznej jest

niewystarczająca. Jest także spora część osób, które z zajęć sportowych i rekreacyjnych dotychczas nie skorzystały.

3. Plusy i minusy w zakresie dostępności do obiektów sportowych i edukacji prozdrowotnej.

Plusy

- ✓ **Różnorodność oferty dla mieszkańców, duże wykorzystanie** istniejących **obiektów sportowych**. Każdy może w ofercie znaleźć coś dla siebie oferta jest skonstruowana tak, że są propozycje klasyczne: piłka nożna, siatkówka, aerobik, ale są też propozycje nowoczesne: nordic walking, rampy do akrobacji na BMX lub deskorolkach lub siłownie plenerowe.
- ✓ **Nowe inwestycje i modernizacja istniejących obiektów** dokonywane ze środków własnych i zewnętrznych, realizowane w miarę możliwości systematycznie wraz z kolejnymi przeznaczanymi na ten cel środkami.
- ✓ **Duża aktywność sportowa Bemowian na tle innych mieszkańców miasta**. Bemowianie są aktywni sportowo na tle mieszkańców innych dzielnic (przejawia się to m. in. dużym zainteresowaniem ofertą sportowo-rekreacyjną, własnymi inicjatywami sportowo- rekreacyjnymi, wymaganiami odnośnie do różnorodności oferty sportowo rekreacyjnej w stosunku do organizatorów), jednak z punktu widzenia skutków społecznych i ekonomicznych aktywność ta wciąż mogłaby być wyższa.
- ✓ **Kreatywny zespół osób odpowiedzialnych za ofertę sportową i rekreacyjną**. Od tego zespołu wywodzą się niektóre pomysły, które później podchwyciły pozostałe dzielnice i realizują je u siebie np. stacje rowerowe
- ✓ **Wdrożenie Karty Bemowiaka, która uprawnia do zniżek** w niektórych obiektach sportowych. Inicjatywa ta ma m.in. na celu zwiększenie aktywności mieszkańców, rodzin zamieszkałych w dzielnicy.
- ✓ **Aktywne organizacje pozarządowe**, które realizują działania na rzecz mieszkańców w obszarze sportu i rekreacji, często koszty ich działań są o wiele ze względu na wolontariat i zewnętrzne dofinansowania działalności statutowej.
- ✓ **Otwartość na inicjatywy mieszkańców**. Pomoc w realizacji pomysłów zgłaszanych przez mieszkańców – wskazywanie przez urząd mieszkańcom ścieżek przy realizacji nowych pomysłów, informowanie, gdzie i do kogo po kolei dana osoba powinna się zgłosić, aby zrealizować swoją inicjatywę. Rozbudowany system komunikacji z mieszkańcami. W ramach systemu są różne kanały tradycyjne i elektroniczne docierania do odbiorców oraz różne formy m.in. poprzez konsultacje społeczne.

Minusy

- ✓ **Brak miejsca na nowe obiekty na części osiedli na Bemowie, za mało terenów komunalnych.** Tylko na terenach komunalnych proces inwestycyjny jest prostszy, nie wymaga zakupu ziemi i nie ma problemów związanych ze sprawami własnościowymi gruntów, co w innych przypadkach przyczynia się do wydłużenia czasu trwania procesu.
- ✓ **Brak badań mieszkańców jakie preferują aktywności sportowe.** Badania cykliczne pozwoliłyby odpowiedzieć m.in. na następujące pytanie: ilu mieszkańców jest aktywnych sportowo w dzielnicy, jakie są ulubione zajęcia sportowe mieszkańców, jaki jest poziom zadowolenia mieszkańców z zajęć i z obiektów sportowo – rekreacyjnych w dzielnicy.
- ✓ **Zamknięcie, nietolerancja części społeczeństwa dla potrzeb związanych z uprawianiem sportu przez innych oraz związane z tym niezadowolenie społeczne odnośnie nowych inwestycji** przypadki takie miały miejsce m.in. przy budowie placu zabaw. Część mieszkańców obawiała się zakłócenia ciszy i spokoju przez hałasujące dzieci.
- ✓ **Zmiany polityczne, zmiany zarządu dzielnicy.** Skutkują niestabilnością działań w zakresie sportu i rekreacji, bowiem ze zmianami władz zmieniają się w tym obszarze kluczowe kierunki (np. preferowane dyscypliny sportu).
- ✓ **Długotrwałe i skomplikowane procedury przesunięć środków budżetowych w ramach dzielnicy** – niemożność efektywnego wykorzystania środków na zabezpieczenie potrzeb mieszkańców.
- ✓ **Wśród potrzeb dużej części Bemowian sport zajmuje dalsze miejsce** (ważniejsza jest np. edukacja – przedszkola, szkoły).

4. Co warto zrobić, aby zmienić sytuację?

W dzielnicy Bemowo pomimo niedoborów w bazie, zasoby infrastrukturalne związane ze sportem i rekreacją wyróżniają dzielnicę na tle Warszawy, dlatego dzielnica powinna się rozwijać jako kluczowe miejsce dla uprawiania sportu i rekreacji dla miasta. Samo otoczenie Bemowa – Kampinos, Forty Bema stanowią szansę rozwoju oferty w zakresie sportu i rekreacji. Jednak, aby to było możliwe, konieczne jest przezwyciężenie głównych problemów, wśród których szczególnie znaczące są: **niewystarczająca baza sportowa i niska świadomość wagi prowadzenia zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej u części mieszkańców.**

Niedobory w zakresie bazy sportowej to problem szczególnie ważny w sytuacji ciągłej budowy nowych osiedli mieszkaniowych. Deweloperzy nie mają bowiem obowiązku tworzenia obiektów aktywności sportowej, zwłaszcza, że nie przynoszą im one zysków i nie przekładają się bezpośrednio na wielkość sprzedaży mieszkań. Przeciwdziałaniem takiej sytuacji mogłyby być uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nakazywałyby pozostawienie odpowiednich obszarów na te cele. Dodatkowym utrudnieniem jest nieuregulowany stan własności gruntów które mogłyby być przeznaczone pod budowę obiektów

sportowych i na tereny rekreacyjne oraz skomplikowane procedury związane z procesem inwestycyjnym..

Działania związane z rozwojem bazy sportowej mogą przełożyć się na jakość i liczbę organizowanych zajęć, gdyż na terenie dzielnicy działają organizacje pozarządowe mogące zapewnić zajęcia sportowe, ale najczęściej nie posiadają one własnej infrastruktury, a obłożenie w obiektach szkolnych na wieczornych zajęciach jest już pełne.

Rozwój bazy sportowej powinien niwelować nierównomierny w różnych częściach dzielnicy dostęp do usług sportowych dla mieszkańców tak, aby zachęcać mieszkańców dotychczas pozbawionych dostępu do obiektów sportowych do korzystania z nich.

Jeśli chodzi o niewystarczającą świadomość wagi prowadzenia zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej, jest ona widoczna m.in. poprzez niski stopień samoorganizacji mieszkańców i tworzenie własnych grup, które mogłyby wspólnie ćwiczyć, uprawiać jakąś dyscypliną sportu.

Zmiana świadomości części mieszkańców w perspektywie czasu jest dużym wyzwaniem stojącym przed dzielnicą.

Bemowo posiada wiele atutów, elementów wyróżniających dzielnicę na tle miasta, które odpowiednio wzmacniane stanowią podstawę do rozwoju sportu i rekreacji. Odpowiednio postawione cele pozwolą na przewyższenie problemów Bemowa, zarówno tych związanych z infrastrukturą i ofertą, ale również problemów natury społecznej związanych z brakiem odpowiedniej motywacji, świadomości i samoorganizacji mieszkańców.